

III.

Weert en Nederweert.

De stad Weert en de heerlijkheid Nederweert waren bezittingen der oude graven van Horne. Zij maakten geen deel uit van het graafschap van dien naam, maar stonden onder het hooge gebied van het vorstendom Gelderland, en werden door afzonderlijke reglementen bestuurd. Zulk een reglement treffen wij aan in een stuk des jaars 1482, dat hier volgt. Het is eene soort van inhuldiging of »blyde inkompt» door graaf Jacob II aan zijn trouwe onderzaten van Weert en Nederweert verleend. Het oorspronkelijk document bevindt zich in het archief der stad Roermond en word voor deze uitgave bezorgd, door den Heer J. B. Sivré, archivaris van gemelde stad. Eene oude copie van dit stuk, in ons bezit, heeft tot opschrift: »Copie van zegel ende brief van Jacop II greve van Hoerne, heer van Weert ende Maesland, gegeven den 23 februarii 1482, in deszelfs blyde incompst»:

Over Weert en Nederweert kan men raadplegen: *Wolters*: Notice sur le comté de Horne en *Poel*: Beschrijving van het hertogdom Limburg (1), alsmede het chronijkje van Weert met de bijbehorende stukken en ophelderingen in dit deel der Publicatiën uitgegeven.

Eene »blyde inkompt» voor Weert en Nederweert.

1482.

Wir Jacop greve zo Hoerne, heere zo Altenae, zo Corterschem ind zo Cranendoncq etc. doen condit ind bekennen dat wir int ierste inkommen onser graefschap ind landen

(1) Over het graafschap en de graven van Horne raadplege men tevens ons opstel getiteld de Loonsche leenen in Limburg. *Publ. etc. du Limb.* t. VIII p. 48.

van Hoerne mit naemen *Weerdt* ind maeslant, van onsen gemeynen ondersaeten, hulde, eyde ind onderdanighschap ontfangen, ind denselven wederomme hulde ind gelooffde gedaen hebben, nae gewoenheit onser voorsaeten, van beyde syden gelyck ondersaeten hoeren geboerenen heere ind wideromme een heer syn ondersaeten gewoonlich ind schuldich syn te doen, ind, want dan zedert der voors. huldigen onse lieve ende wael geminde ondersaeten van onsen twee dinghbancken van *Overweert* ind *Nederweert* in onser voors. graefschap gelegen ons te kennen gegeven ind voirbracht hebben van seeckeren gebreecken ind onbequaemlickheden, daer by sy verkurt ind overvallen worden boven alder gewoonlickheiden ind herkomen, doch vast onder veele saecken in eenige speciaal puncten, te weeten van belastinge, van Gheistlichen geboden, boven dry puncten van alde herkommen van Overtastingen van onse paelen van onse heerlickheiden ind principael van *Bockholdt* aen den kant gelegen ontrint *Wivelterbroeck*, voirt van belastingen van tollen buyten lants, ende besonder van affnemen van onser beecke nu onlang geschiedt, komende vuytten lande van Loon, van omtrent der moelen geheyten *Nedermoelen*, tusschen den heerlickheiden *Briede* ind *Boickholt* gelegen, geheiten dat *Kaar*, der gelycken van vuytgeven van gemeinden by onsen rentmeesteren daegelic gehanteert, ind van overvallen onser amptluyden ind dieners, onsen huysluyden haere peerden affvoerende, ind buyten lants voerende mit vast andere ongewoonlickheyden boven guede alde gewoonlickheyden, boven guede alde gewoonten ind herkomen, ons biddende wir sy van den vurs. ind allen anderen nieuwen opheven, die hun boven recht ind reden overkomen weren, off aenkomen moichten, wulden vursien, beschermen ind dair van ontlasten, aengesien die guede

onderdanigheyt, trouwe bystandt, ind behulp die ons die
 vurs. onse guede luyd ind ondersaeten van beyde der
 voors. onsen dinghbancken van *Overweert* ind van *Neder-
 weert* mit hoeren lyve ind geuden dickwile gedaen hebben
 ind noch doen mogen in koemende tyden : Soe ist dat wir
 voor ons ind òns naekommelingen greven zo Horne ind
 alle hoeren naekommelingen geloefft ind gegeven hebben,
 geloeven ind geven dat wir sy nu voortaan ten ewigen
 dagen toe sullen van allen belastingen van geistlichen
 geboden vryen soo onse alderen vur ind wir naer bis
 noch gedaen hebben, oick sullen wir sy by haere pael-
 steden ind by onser heerlickheit tegens die vurs. van
Bockholt ind alle andere, ind desgelycken by hoeren vry-
 heyden van tollen behalden nae allen onsen vermoegen ,
 wir willen en sullen oick die voors. beecke onsen vurn.
 gueden luyden van *Weert* affgenomen by den eerweerdigen
 ind goede vader, heeren Lodewyck van Bourbon bisschoffen
 zu Luyck, greven zu Loen, etc. widder werven ind kry-
 gen, alsoo dat sy der sullen gebruycken van nu voirtaen
 ten eeuwigen dagen toe, gelyck sy altyt vur bis in den
 voors. affnemonge gebruyckt hebben, beheltelick ons dir-
 selver tot onsen grafften, wyeren ind anders te gebrucken,
 soo dat van alts bis noch herkommen is, ind off in
 toekomender tijden eenigh gebreck daerin geuele, des
 sullen wir hon affstellen sonder indracht off wederseggen.
 Sy sullen oich alle gemeinden binnen der vurs. twee
 dinghbencken gelegen, dat is die heide, weide, water ind
 land , broich , bosch ende brant mit des daeraen cleven
 mach, ten ewigen dagen toe gebruycken, gelyck sy van
 alden herkommen tot noch dat gedaen ind herbracht
 hebben, ind besonder alsoo dat wir noch niemants van
 onsentwegen geene vuytlendige, die op ten dach van
 huyden niet daer geregtiget en syn buyten dese vurs.

onsen dinghbancken woenaglich, in desen vurs. gemeinten komen noch genieten laeten, noch egheine placken daerinne vuytgeven en sullen dan den gheenen die selve binnen *Weerdt* geyn erve en hebben, ende dat by onsen rentmeister, schepen ind dat meiste deil van de naebueren tot eenen halven bounre toe, ind daerenboven niet, het en sye by goitduncken van onsen gericht, ind by consent vander gantscher gemeente van beyden bancken. By alsoo dat hy 't gegeven erve totter timmerstadt binnen jaers betimmeren sall, ende off hy des niet en dede, off naderhandt die timmeringe affbreecke soo sullen die nagebuyren dat gegeven erve wider in mogen treden, sonder tegen ons off onse erven ind nakommelingen in eeniger wyse te misdoen. Voirt soo en sullen wir ofte onse erven ind naekomelingen, noch unse amptluiden ind dieners onse voors. geude luyden van *Weert* geine perden zelfs noch laeten, noch doen affnemen, noch mit gebode dair oever beswaeren in eenige reisen ofte ryden buyten landt, ind des gelycken van onse jegeren, valckeneren, ind weidluyden laeten overvallen, gelyck bewylen hie bevoir in onser tydt geschiedt syn mach, dan van alts herkommen ind gewoonlick is geweest, beheltlick dis voors. is, stadthaldende voirt onser hoogheit ind heerlickheit van dienst, soo unse vursaten vur ende wir nae altyt herbracht ind beseten hebben. Voirt so sullen wir und onse nakommelingen onsen geuden luden van *Weert* laeten gebruycken, ind sy behalden by hoeren brieven ind siegelen, hun by onsen vurvaederen verleent ende gegeven, beheltlick des hier vurs. is, stadthaldende van den gemeinten vuytte geven tot der timmerstede, ind voirt by hoeren lantrechten, banckrechten ind in alle andere gueden herkomen, gebruyck, besittende gewoenten voirgereurt ende gespecificeert, ende allen anderen ge-

woenten hier niet gereurt ende gespecificceert, die men tot nochtue van alts herbracht, gebruyckt ende beseten heeft, ind Godlicken eerlick syn sall, van nu voortuen als voor besiegelde privilegien ind rechten ten ewigen dagen toe, vast ende stedich sullen halden, gelyck off wir hor des segell ende brieff hadden gegeven, ind alle sonder indracht off arglist. In oirconde ende getuygenisse der waerheyt alre puncten ende clausulen voors. hebben wir Jacob Greve zo Horne, heer zo Altenae, zo Corterschem ind zo Cranendoncq, etc. vurs. onsen siegel vur ons, onse erven ind naekommelingen onder aen diesen tegenwoordigen brieff doen hangen ende denselven mit onsen gewoonelicken hantteycken geteickent ende gesubscribeert ende voirt bevolen ende gebeden onsen lieven ende getrouwen Goort van Erp, genaempt van Werreberg drost in der tyt ons lants van Horne, Joannes Schinvelt, scholtis in der tyt zo Weert ende Hermanus van Loepelheim rintmeister in der tyt ons lants van Hoerne, dat sy ihre ziegelen by onsen zegel ter mehre konden ende vestigheyt van den puncten ende clausulen voors. aen diesen brieff willen hangen, dat welck wyr Goort van Erp, genaempt van Werrenbergh, drossaert in der tyt des lants van Hoerne, Joannes van Schinvelt, scholtet in der tyt zo Weert ende Hermanus van Loepelheim, rintmeister in der tydt des lants van Hoerne, want ons die vurs. puncten ende clausulen kenlick syn alsoo geschiet te wesen, gerurten bevele en begeerte ons gnedigen jonckeren alsoo gedaen ende onse segelen by segel ons gnedigen jonckeren hyr onder aen desen brieff gehangen int jaer ons Heeren duysent vier hondert twee ende tachtich, dry en twintigh dage in februaryo. *Was onderteeckent. J. HORNES.*